

TÕRVA VALLAVOLIKOGU

VOLIKOGU ISTUNGI PROTOKOLL

Tõrva

18.06.2024 nr 1-1/2024/6

Algus 16.00, lõpp 17.03

Istungit juhatas Tõrva Vallavolikogu esimees Maido Ruusmann, protokollis vallasekretäri abi Eve Eisen

Võtsid osa volikogu liikmed: Heli Holm, Allan Ilisson, Ülle Juht, Karl Kirt, Virgo Kosemets, Ilmar Kõverik, Arnold Looga, Hardo Lust, Enn Mihailov, Harry Mägi, Romet Piller, Rein Reinsalu, Maido Ruusmann, Ahti Saar, Tarmo Tamm, Giia Tetlova, Marge Udras, Indrek Valner, Eero Viisu, Tiiu Vips

Puudus: Kalle Vister

Istungist võtsid kutsututena osa: abivallavanem Lauri Drubinš, abivallavanem Aivar Uibu, vallavalitsuse liige/finantsjuht Maire Appo, vallasekretär Signe Kiin, maakorraldusspetsialist Arvo Kargu, vallasekretäri abi Eve Eisen.

Volikogu esimees avas istungi ja palus esitada ettepanekud seoses väljasaadetud istungi päevakorraga.

Ettepanekuid ei esitatud.

Istungi juhataja pani päevakorra hääletusele.

Otsustati: 19 poolt kinnitada istungi päevakord:

Päevakord:

- 1. Tõrva valla 2023. a majandusaasta aruande kinnitamine**
- 2. 2024. aasta lisaeelarve vastuvõtmine**
- 3. Teeregistri põhimääruses sätestatud ülesannete delegeerimine**
- 4. Vastus Fraktsiooni Ühtne Kogukond arupärimisele (haridus)**
- 5. Vastus Fraktsiooni Ühtne Kogukond arupärimisele (volikogu töökorraldus)**
- 6. Vallavanema informatsioon**

1. Tõrva valla 2023. a majandusaasta aruande kinnitamine

Ettekandja: finantsjuht Maire Appo

Kaasettekandja: revisjonikomisjoni esimees Harry Mägi

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna finantsjuhile.

Maire Appo: vallavalitsus on koostanud 2023. aasta majandusaasta aruande. Aruanne on auditeeritud. Aruande vaatas läbi majandus-eelarve komisjon ja revisjonikomisjon. Aruande saatsin teile 3. juunil. Sel ajal käis auditeerimine, kuid numbrilises osas muutusi ei ole. Tegemist on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega. Aruannetes kajastatakse Tõrva valla, osauhing Tõrva Veejõud ja AS Tõrva Tervisekeskus majandusnäitajaid. Samal ajal nende kolme asutuse omavahelised kanded on elimineeritud. Eelmise aasta tulem oli 51 000 eurot. Tõrva vald oli negatiivse tulemiga, aga Tõrva Veejõud oli plussis. Bilansi maht on ligi 29 miljonit. Aruande lõpus, lisas 21 on puhtalt Tõrva valla ja eelarve näitajad.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Küsimusi ei esitatud.

Maido Ruusmann: - märkuseks omalt poolt, et lisaks revisjonikomisjonile, vaatas majandusaasta aruande läbi ka majandus-eelarve komisjon ja otsustas suunata volikokku kinnitamisele.

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna revisjonikomisjoni esimehele.

Harry Mägi: - revisjonikomisjon teeb volikogule ettepaneku kinnitada Tõrva valla 2023. aasta konsolideerimisgrupi majandusaasta aruanne.

Istungi juhataja tänas kaasettekandjat.

Küsimusi ei esitatud.

Otsustati: võtta vastu otsus nr 11 „Tõrva valla 2023. a majandusaasta aruande kinnitamine“. Otsus võeti vastu avaliku hääletamise teel – poolt 19.

2. 2024. aasta lisaelarve vastuvõtmine

Ettekandja: finantsjuht Maire Appo

Kaasettekandja: majandus-eelarve komisjoni esimees Eero Viisu

Maire Appo: - on koostatud selle aasta I lisaelarve, mille maht on veidi üle 35 000 euro. Lisaelarve tulud ja kulud on sihtotstarbelised toetused või muud tulud, mis on laekunud või laekumas eelarvesse. Lisaks on lisaelarves tehtud ettepanek investeerimisobjektide muudatuse osas, mis eelarve mahtu ei muuda - võetakse ühelt tegevusalalt ja antakse teisele tegevusalale.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Küsimused:

Karl Kirt: - küsimus selle sama investeeringu ümberliigutamise osas, mis Riidajas tegemata jääb, ja mis on õppelauda ümbertõstmise lõplik kulu?

Lauri Drubinš: - oli planeeritud Riidaja kultuurimaja lisaväljapääsu katuse korrastamine ja selle ruumi paremaks muutmine. Kuna läbijooksu ei ole ja tegemist oleks olnud pigem ennetava tegevusega, saame sealt selle kulu ära võtta. Kuna käimas on ka Riidaja mõisahoone remont, saame lisada lisavahendeid ka sinna ja mis jääb üle, on planeeritud suunata Riidaja raamatukogu hoone korrastamiseks külakeskuseks. See on Riidaja kogukonnaga läbi räägitud.

Õppelauda odavaim pakkumine oli ca 18 000 eurot.

Maire Appo: - kultuurimaja raha, mis oli 20 000 eurot, kust võeti 9000 eurot ja mida on vaja juurde mõisahoonele, see tuli hiljem ja ei ole seepärast siin kajastatud.

Istungi juhataja andis ettekandeks sõna majandus-eelarve komisjoni esimehele.

Eero Viisu: - komisjon vaatas lisaeelarve üle ja tegi ettepaneku suunata volikogule kinnitamiseks.

Istungi juhataja tänas kaasettekandjat.

Küsimusi ei esitatud.

Otsustati: võtta vastu määrus nr 5 „2024. aasta lisaeelarve vastuvõtmine“.

Määrus võeti vastu avaliku hääletamise teel – poolt 19.

3. Teeregistri põhimääruses sätestatud ülesannete delegeerimine

Ettekandja: maakorraldusspetsialist Arvo Kargu

Arvo Kargu: - aastal 2006, mil moodustati teeregister kanti sinna sisse kõik avalikult kasutatavad teed. Võis kanda ka metsa- ja erateed. Aluseks oli siis kehtinud teeseadus. Nüüd on avalikult kasutatavate teede sätted ehitusseadustikus. Ehitusseadustikust tulenevad kohustused on vallavalitsusele delegeeritud. Erateid puudutavad sätted on kirjas teeregistri põhimääruses. Nende toimingute tegemist ei ole meile delegeeritud, kuid neid on igapäevaselt vaja teha. Seetõttu palume delegeerida kohaliku omavalitsuse üksuse pädevusse antud ülesannete täitmine vallavalitsusele.

Küsimused:

Indrek Valner: - minu jaoks jääb see ebaselgeks. Mis nende toimingutega tehakse? Kas teeregistrist kustutatakse erateid?

Arvo Kargu: - delegeerimisega neid ei kustutata. Saame teha toiminguid, mis on antud kohaliku omavalitsuse pädevusse. Teeregistri põhimääruses on järgmised kohustused: teeregistrisse kantakse riigiteed ja kohalikud teed. Teeregistrisse võib kanda metsatee, avalikkusele ligipääsetava eratee ja eratee. Kohaliku tee andmeandjaks on kohaliku omavalitsuse üksus.

See ongi see, et kui on vaja esitada andmed teeregistrisse, saaks seda teha vallavalitsus. Metsatee, eratee ja avalikkusele ligipääsetava eratee andmete andjaks on tee omanik, kuid tee omaniku nõusolekul võib andmeandjaks olla ka kohaliku omavalitsuse üksus. Selline näide on meil olemas. Ka see on vaja delegeerida.

Hiljuti tuli Transpordiametilt kiri, et Maa-amet on teinud neile märgukirja kaheksa tee osas, mis on sisuliselt kasutusest väljas. Tehti ettepanek need teed registrist kustutada. Küsisime omanikelt nõusolekut. Kolmelt omanikult saime nõusoleku teede registrist kustutamiseks. Selliseid toiminguid tuleb ette.

Indrek Valner: - teed on sisse mõõdetud, inimesed ei saa koju, teid tehakse ümber. Kas ei teki oht, on üldkasutatav eratee, ei saa hästi aru, mis toiminguid teed, praegu saab sõita ja järsku enam ei saa. Ega asja hullemaks ei tee?

Arvo Kargu: - registriga teid kinni ei panda, vaid kantakse kaardile. Avades teeregistri, saad näha millises seisus tee on – kas on avalikult kasutatav, kas on eratee, metsatee jne.

16:17 – istungile saabus volikogu liige Ilmar Kõverik

Maido Ruusmann: - saan aru, et räägitakse kahest erinevast asjast. Tänane otsustamise punkt puudutab ülesannete delegeerimist, mis seaduse järgi on volikogul ja anname teeregistriga tegelemise voli vallavalitsusele. Mis puudutab volinik Valneri räägitut, on sisuline küsimus, mis puudutab väga konkreetseid juhtumeid, mis ei ole otseselt teeregistriga seotud. Veel vähem ülesannete delegeerimisega.

Signe Kiin: - et määrata erateed avalikku kasutusse või avalikust kasutusest välja, on ehitusseadustiku reguleerida. Ehitusseadustikust tulenevad volitused on juba vallavalitsusele delegeeritud. See on pikk protsess ja igakordne kaalumise küsimus.

Maido Ruusmann: - kui on konkreetset küsimust, tuleb kas maha istuda või moodustada laiem arutelu ring. Praegu on mõistlik delegeerida ülesanded vallavalitsusele.

Tarmo Tamm: - miks seda korrastamist tehakse? Kas riigil on plaan vähendada teede hoolduse rahasid või on tegemist lihtsalt korrastamisega?

Arvo Kargu: - tundub, et praegu rahasid taga ei ole. Tahetakse registrit korrastada.

Otsustati: võtta vastu määrus nr 6 „Teeregistri põhimääruses sätestatud ülesannete delegeerimine“.

Määrus võeti vastu avaliku hääletamise teel – poolt 20.

4. Vastus Fraktsiooni Ühtne Kogukond arupärimisele (haridus)

Ettekandja: abivallavanem Lauri Drubinš

Lauri Drubinš: - loodan, et andsime põhjalikud vastused. Peale minu on sisendid andnud haridusspetsialist Urmo Reitav ja koolijuht Maarja Kallis. Oleme neid teemasid infopunktina arutanud ka haridus- ja kultuurikomisjonis. Vastaks teie küsimustele.

Küsimused:

Karl Kirt: - küsiks Hummuli õppekoha kohta. Kuues klass on ikkagi üks suuremaid. Volikogu otsuses räägitakse II kooliastmest - kui on alla 12 õpilase, tuleb see osa kinni panna. Kas tänaseks on lõplikud otsused teada, mis lapsi sügisel ees ootab? Esialgsel andmetel läheb 1. ja 4. klassi ca 8 õpilast, kuigi 4. klass on II kooliaste.

Lauri Drubinš: - kool saab ise otsustada. Miks 1.–4., mitte 1.–3.? Kui Hummulis jätkaks 1.–3. klass, siis see vajaks kahte õpetajat, sest 1.–3. klassi kokku panna ei tohi, võib panna 1. ja 2., 3. ja 4. või siis 1. ja 3., 2. 4. Nii oli varem ka Ritsu lasteaed-alkool 4-klassiline. Sellest lähtuvalt on koolijuht teinud ettepaneku jätkata Hummulis 1.–4. klassiga, sest 2 õpetajat jääb. Miks 1.–4. klass? Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 6 sätestab, et me peame lähtuma õpilaste vajadustest ja kogukonna soovist. Koolijuht on arutanud nii õpetajaskonnaga kui lastevanematega ja oleme saanud tagasiside, et minnes üle aineõppele, on see 4. klassi õpilastele keeruline. Seega kuni 4. klassini võiks olla klassiõpetaja pidevalt juures.

Mis saab teiste õpilastega? Pea kõik on teavitatud, et nad tuleksid Tõrva Gümnaasiumisse. Ala ja Hummuli õppekohtade õpilastele ja nende vanematele on korraldatud lahtiste uste päev. tutvuti õpetajatega ja ruumidega. Lapsevanem saab otsustada kuni 31. augustini. Seega täna lõplikku arvu öelda ei saa.

Karl Kirt: - kas saan õigesti aru, et uuest õppeaastast jääb Ala õppekohta vaid lasteaed? Kui Alale jääb vaid lasteaed, kas see läheb Tõrva lasteaia alla või jääb ikkagi Tõrva Kooli alla?

Lauri Drubinš: - täna on Ala õppekohas kirjas 3 õpilast. Kõikide Ala koolis õppivate laste vanematega on vesteldud. Ala õppekohta jääb 9 kuni 11 lasteaia last. Täna seisuga ei ole keegi ennast juurde registreerinud. Neist viis võiksid jätkata õpinguid Tõrva koolis, loodetavasti Ala õppekohas. Pedagoogidega on saavutatud kokkulepe, et nad vahetavad töökoha asukohta. Kui saame klassi avada Alal, on nad valmis tagasi liikuma.

Küsimust number 7 oleme arutanud. Täna ei vasta. Kindlasti tuleme selle teemaga volikokku ning haridus- ja kultuurikomisjoni. Isiklikult näen, et lasteaed võiks olla lasteaia koosseisus ja kool kooli koosseisus.

Tarmo Tamm: - võtsime vastu Tõrva Kooli põhimääruse, kus on määratud astmed 1.–3., 4.–6. ja 7.–9. Saan aru, et tahetakse liikuda 1.–4. klassi poole? Kas selle peale varem ei tulnud? Kas on uus suund või on see suund ajutine?

Lauri Drubinš: - haridusmaastikul toimub väga palju muutusi. Täna arutatakse õpetajate kontakttundide piinormi üle. Urmo Reitav oli kogu haridusstrateegia koostamise protsessis. Ka Tõrva Gümnaasiumis oli ca 10 aastat tagasi aste 1.–4. klassi. Praegu näeme, et see võiks olla 1.–4., nii nagu enne põhjendasin. Lisan juurde, et tänasel hetkel on lihtsam leida õpetajaid, kes on valmis 1.–4. klassi juhendama. See on nii kuluefektiivsem kui ka lapsesõbralikum. Oleme konsulteerinud Haridus- ja Teadusministeeriumiga. Seadus ütleb, et kooli direktor kinnitab õppekava. Kõik Tõrva Kooli ja Tõrva Gümnaasiumi õpetajad on käinud koos ja koos on valminud õppekava. Kaasates ka eksperte on jõutud selleni, et nii võiks edasi minna.

Romet Piller: - kooli osas tehti teenistuslik järelevalve, mis tulemused saadi?

Lauri Drubinš: - väga kasulik materjal. Lõplik dokument on vormistamata, peaks kohe jõudma. See dokument ei olnud mõeldud karistamiseks, vaid ülevaate saamiseks. Mina pidin võrdlema kodulehe kooskõla seadusega. Kas kõik seaduses nõutu on olemas? Oli palju puudujääke, mis on väga lihtsalt lahendatavad. Sama ka õppekavas ja kodukorras. Dokument on koondkokkuvõtte sellest, et kõrvaltvaataja pilk on üle vaadanud, kus me täna oleme, mis on kohad, mida peame parandama. See on suunis, kuhu peame liikuma.

Maido Ruusmann: - et volikogu on PGS-i mõttes kooli pidaja, siis ilmselgelt kõik järelevalved, tegevused ja nende lõppraportid oleks mõistlik volikogule edastada.

Karl Kirt: - kas Ala kooli on proovitud rendile anda? Teistpidi teame, et Ritsu kool ja spordihoone vajab tulevikus palju lisaraha. Vallavanem on öelnud, et Alale võiks ehitada väikese, armsa koolimaja, aga Ritsu on debatist välja jäänud, kuigi kasutus on täna suurem. Milline on vallavalitsuse vaade? Ritsus jääb ruume tühjemaks, küttekulud on kõrged, renoveerimist on vaja. Kas minna edasi Ala kooli renoveerimisega või Ritsu spordihoone renoveerimisega? Mõlemat valla võimekus ilmselt välja ei vea.

Lauri Drubinš: - Ritsu on meile liiga suur. Me ei tarbi seda imeuhket hoonet ära. Oleme teinud suulisi pakkumisi ja üleskutseid, kui kellelgi on ideid. Kulude vähendamiseks oleme andnud ruume rendile. Hoones on kaks lasteaia rühma, noortekeskus, toimuvad treeningud.

Alal on väga tugev kogukond. Lisaks kõrval olevad külad. Oleme lubanud, et kodulähedane algharidus võiks säilida. Tulevikustsenaariumi kohaselt käib lasteaia kümmekond last. Sellises suures külas peab jätkama raamatukogu. Seega on mõistlik saada sinna kuluefektiivsem hoone, mis vastaks kogukonna nõuetele. Leian, et projekti toel oleks mõistlik ehitada välja ka Ritsus kogukonna vajadustele vastav hoone. Ritsus ei ole kergeid lahendusi, kuidas saada hoone kuluefektiivsemaks. See nõuab rahalist ressursi. Püüame tuua hoonesse võimalikult palju elu, näiteks üritused, mis on sinna sihilikult suunatud. Saate anda oma mõtteid, kui hakatakse arutama valla arengukava.

Maido Ruusmann: - Ritsu ja Ala vajavad läbiarutamist, mõtestamist ja finantsplaneerimist. Hummuli oleme ilusti toimima saanud. Kuigi on näha, et lähiaastal võiks tulubaasi olukord paraneda, peame tegema valikuid alates kergliiklusteest ja kõigest muust. Arengukava koostamisel läbivaidlemine on kindlasti õigem koht. Mis puudutab haridusasutusi on ettepanek haridus- ja kultuurikomisjonile, kui sügisel kogunete, hakake seda poolt analüüsima, milline oleks mõistlik lahendus – mida ja kuidas teha.

Otsustati: võtta esitatud informatsioon teadmiseks.

16:45 – istungilt lahkus volikogu liige Romet Piller

5. Vastus Fraktsiooni Ühtne Kogukond arupärimisele (volikogu töökorraldus)

Ettekandja: volikogu esimees Maido Ruusmann

Maido Ruusmann: - ülevaate on kõik saanud. Võrreldes teiste meie piirkonna omavalitsustega, majandame me Tõrvas mõistlike kuludega. Võttes kokku kõik volikogu kulud, moodustab volikogu vallaelarve kogukuludest ca 0,8%. Demokraatia on kallid ja volikogu on rahva peegel. Volikogu on otsustanud, et meil on kaks aseesimeest, tasudega nagu teate. Rääkides spetsialiseerumisest on see vastuses lahti kirjutatud. Kutsusin üles hoidma volikogu institutsiooni autoriteeti ja ennast mitte pisendama.

Otsustati: võtta esitatud informatsioon teadmiseks.

6. Vallavanema informatsioon

Ettekandja: abivallavanem Lauri Drubinš

Lauri Drubinš: - olen saanud vallavanemalt ülesande antud päevakorrapunkti ettekandmiseks. Saatsime teile kirjaliku ülevaate. Oleme kulutanud palju ajalist ressursi erinevatele projektidele, kus nõutakse väga keerulisi analüüse. Helme sotsiaalmaja on läbinud vastavuskontrolli ja läinud menetlusprotsessi. Kui saame täisrahastuse on võimalus kaaluda teha Helmesse kogukonnapõhine sotsiaalmaja, kuhu eakad saaksid üürida kortereid ja olla kaasatud ühistegevustesse.

Kaks projekti on esitatud energiatõhususe parandamiseks. Need on Hummuli mõisahoone ja kinomaja. Loodame, et need objektid saavad rahastuse.

Hanketeade on välja saadetud projektile „Mulgimaa väravad“. Ootame projekteerimise-ehitustööde võitjat.

Riidaja mõisahoone kütte- ja ventilatsioonisüsteemi ehitustööd on lõppenud. Hetkel käivad elektri- ja viimistlustööd. Eeldatavalt saame peagi käsitööseltid uutesse ruumidesse ja panna müüki hetkel nende kasutus oleva hoone.

Rääkides müümisest, on müügiotsus tehtud Helme mõisa osas.

On lõpuaktuste aeg. 15. juunil oli lõpuaktus Riidajas. Tõrva Gümnaasiumi lõpuaktus on toimumas homme. Lõpetab 53 õpilast. Nendest kolm kiitusega. Gümnaasiumi lõpetab 19 õpilast. Nendest üks kuldmedaliga ja üks hõbemedaliga. Neli õpilast lõpetab väljaspool Tõrva valda, kellest üks saab hõbemedali. Kokku anname lõpetajatele haridustoetust summas 1700 eurot ja kingime raamatu.

Lasteaias Mõmmik on muutused kollektiivis. Neli kolleegi suundus väljateenitud puhkusele.

Muusikakooli lõpetas üks õpilane kiitusega.

Ootame ettepanekuid kuld- ja hõbemarkidele. Täna on esitatud kolm kandidaati.

On palju kunstinäitusi ja tehakse palju sporti. Tõrva kergejõustiku seriaalis võttis esimesest võistlustest osa 137 noort vanuses 4–13 aastat. Kogu seriaalis osales kokku 153 last.

Tööd on alustanud rannavalve.

Uut hooaega alustab noortekohvik „Vanakas“. Tööd on saamas kuus noort ja kaks jäävad asendajate rolli.

Juulis alustab noorte malev ja noorte suvekool.

Helme ordulinnuse varemete juures on alustanud tööd jäätiseputka.

Meie noorsootõtjad on ka väga usinad projektikirjutajad ja oleme saanud mitmeid rahastusi. Au ja kiitus tublidele kolleegidele.

Tervisekeskuse tööst niipalju, et Tõrva valda on tulemas esmakordselt meestebuss ja soovitan seal käia. Jätkuvad läbirääkimised invavahendite müüjatega, et nad avaksid siin kaupluse.

Küsimused:

Arnold Looga:- Hummulis tuleb vesi läbi seinte ja tuleb teha paremaks – et vesi tuleks paremini seintest läbi või on mõni muu suund?

Lauri Drubinš: - räägime ikkagi sokli niiskusest, mis suurte vetega teeb niiskeks õppeklassi seinad ja värvid kooruvad. Oleme käepäraste vahenditega püüdnud vett eemale suunata. Kui saame rahastuse, parandame olukorda keldrikorrusel. Läbi MTÜ saime ka lisatoetust ja ehitame 0 korrusele tualeti, mida saavad kasutada ka õpilased, kui nad lähevad sööklasse sööma või toimuvad kogukonna üritused.

Istungi juhataja tänas ettekandjat.

Otsustati: võtta esitatud informatsioon teadmiseks.

Istungi juhataja kuulutas istungi lõppenuks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Maido Ruusmann
volikogu esimees

(allkirjastatud digitaalselt)

Eve Eisen
protokollija